

JYX

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Heinosaari, Teiko

Title: Genovassa minusta tuli keräilijä, mutta naudan mahalaukusta en osaa vieläkään pitää

Year: 2024

Version: Accepted version (Final draft)

Copyright: © Keskisuomalainen 2024

Rights: In Copyright

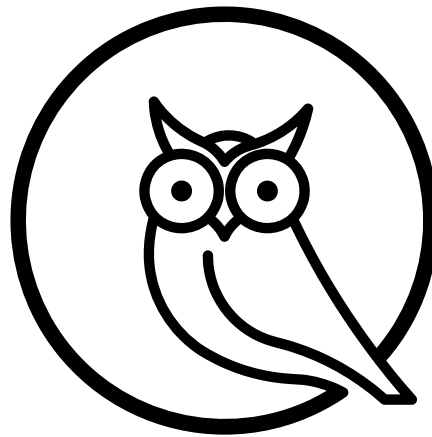
Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Heinosaari, T. (2024, 5.5.2024). Genovassa minusta tuli keräilijä, mutta naudan mahalaukusta en osaa vieläkään pitää. Keskisuomalainen, .

Keräilyä Genovassa

Teiko Heinosaari

Kokeilin
kolikkojen ja
pokemonien
keräämistä.

Lapsuudessani oli tavanomaista harrastaa keräilyä. Sisarellani oli valtava määrä kirjekavereita ja hän keräsi postimerkkejä. Hienosti järjestetty kansio löytyy edelleen lapsuudenkodistamme. Yhdellä hyvällä ystävälläni oli ulkomaisten kolikkojen kokoelma ja minäkin muistin tuoda hänelle lomamatkoilta pikkurahaa. Kokeilin myös itse kolikkojen keräämistä, mutta homma loppui aika nopeasti. Jonkinlainen asian vaatima palo puuttui. Pokemonien keräily oli hetken aikaa hauskaa, kun kaksi poikaani olivat siitä innostuneita. Nykyisin niitä kerää perhepiirissämme enää isäni. Hänellä onkin pokemoneja varsin vaikuttava kokoelma.

Varsinaisesti koen olleeni keräilyharrastaja yhden syksyn ajan, jonka asuin Genovassa, Italiassa. Olin silloin juuri saanut väitöskirjani tehtyä ja minulla oli yhteistyötä käynnissä kahden genovalaisen tutkijan kanssa. Italiassa lähes joka tavaralle ja ruoalle on pikkuliike, joka on erikoistunut vain kyseisen asian kauppaamiseen. Nämä kaupat tunnistaa siitä, että nimessä on ria lopussa. Esimerkiksi capelleria on hattukauppa ja libreria kirjakauppa. Pizzeria ei kaipaa selitystä ja birreria taas on olutravintola. Pidin tätä pikkukauppojen moninaisuutta kiehtovana ja aloin kerätä rioja. Viikonloppuisin kiertelin Ligurian pikkukyliä ja otin valokuvia eri rioista. Maanantaisin esittelin löytöjä italialaisille työkavereilleni. Usein olin napannut kokoelmaani jonkin sellaisen helmen, jota hekin pitivät erikoisuutena. Parhaimmista löydöksistäni olin hyvin ylpeä.

Tripperiassa
myydään
mahalaukkuja.

Riojen moninaisuutta havainnollistaa esimerkiksi tripperia. Trippa tarkoittaa sekä mahalaukkuja että nautan mahalaukusta tehtyä pataruokaa, josta eri Italian alueilla on omat versionsa. Löysin Genovasta kolme tripperiaa. Ne ovat siis liikkeitä, joissa myydään ainoastaan mahalaukkuja. Lihakauppoja on toki paljon enemmän ja ne taas tunnistaa tekstistä macelleria. Sellaisista en edes viitsinyt ottaa kuvaa, sillä niitä oli niin tiuhassa.

Ei voi löytää
uutta, ennen kuin
on selvillä missä
olemme nyt.

Sivumennen sanottakoon, että genovalaiset ystäväni ovat yrittäneet opettaa minua syömään trippaa niin kauan kuin olemme tunteneet. Ei ole onnistunut 20 vuoden aikana enkä usko, että tulee onnistumaan tulevaisuudessakaan. Tätä kirjoittaessani olen matkalla Genovaan ja tulen varmasti taas kuulemaan siitä, kuinka en voi ymmärtää mitään italialaisesta keittiöstä ennen kuin osaan nauttia tripan mausta. En ole silti lainkaan varma valitsevatko genovalaiset ystäväni ravintolassa tripan silkka herkuttelu mielessään vai onko siinä näytöshalua. Olen näkeväni tietyn annoskateuden heidän kasvoillaan, kun saan esimerkiksi ligurialaisittain valmistettua kaniinia eteeni ja heille kannetaan lautaselliset trippaa.

Tieteellisessä tutkimuksessa on yksi olennainen osa, joka hyvinkin vertautuu keräilyyn. Omassa teoreettisen kvanttifysiikan tutkimuksessani ei tarvitse keräillä näytteitä tai muuta aineistoa, mutta täytyy keräillä tiedon murusia. Ei voi löytää uutta, ennen kuin on selvillä missä olemme nyt. Suuri osa tiedosta löytyy toki verkosta tiedejulkaisuista ja tietokannoista. Täytyy seurata oman alan julkaisuja pysyäkseen tutkimuksesta perillä. Mutta se ei vielä riitä, kun ollaan itse tekemässä tutkimusta. Täytyy lähettellä sähköposteja kollegoille ja kysellä, että oletko muuten jo tutkinut sitä tiettyä teoriasi laajennusta, jonka sivumennen mainitset artikkelissasi. Konferenssien kahvitauot ovat loistavia hetkiä kysyä tarkennuksia toisten tutkimuksista ja kuulla uusimmista ideoista ja kehittelyistä.

Arkipäiväisesti haemme netistä kaikenlaista tietoa jatkuvasti. Netistä selviää uimahallin aukio-oloajat ja tulevan Ruotsin matkan parhaat kalapaikat. Tiedonhaku ei tavallisuutensa vuoksi kuulosta kovinkaan kummoiselta touhulta. Tieteellisen tiedon etsimisessä on kuitenkin tähän verrattuna eroja, joka tekee siitä haastavampaa. Tieteellinen tieto on käsitteiden osalta paljon tarkempaa ja siksi aiheeseen liittyvien käsitteiden tunteminen on hyvin olennaista. Tietoa hakiessa ei välttämättä tiedä, millä termillä muut tutkijat asiaa kutsuvat. Tiedon etsimistä hankaloittaa myös esimerkiksi se, että samalla asialla saattaa olla täysin eri nimitys eri tieteenaloilla. Aikoinaan opin, että se mikä minulle on puhtaasti kvanttitalan tomografiaa, on sovelletulle matemaatikolle signaalin vaiheenpalautusta. Ymmärsin tämä yhteyden, kun eräs kollegani vinkkasi minulle erään matemaatikon blogitekstistä. Ilman tuota tietoa minulta olisi jäänyt tärkeitä tutkimustuloksia huomaamatta.

Uusin tutkimustieto ei ole ehtinyt kirjoihin eikä se myöskään ole oppikirjamaisessa järjestyksessä. Se on hajallaan irrallisina paloina. Näitä palasia pitää järjestellä päässään, vähän kuin postimerkkejä kansiossa.

Tiedonmurusten
keräilyyn on
olemassa yksi
ylivoimainen
apuväline.

Täytyy myös pohdiskella, että miten palaset liittyvät toisiinsa. Jokin sinänsä eri alueen matemaattinen teoreema voikin olla juuri se kaivattu palanen kvantti-informaation salausten menetelmän muunnelmassa. Sellaisessa tapauksessa täytyy olla jo hieman onneakin matkassa, että sattuu löytämään kaivatun tiedon helmen ja myös osaa vielä tunnistaa sen.

Tiedonmurusten keräilyyn ja järjestelyyn on olemassa yksi apuväline, joka päihittää uusimmatkin kännykät ja muut vimpaimet. Muistivihkoon kirjoittaminen mahdollistaa motorisen muistin käytön ajattelun apuna. Kannan vihkoa aina mukana, enkä ole tutkijoiden keskuudessa tässä asiassa erikoisuus. Monella on vihon käyttöön omat niksinsä. Minä täytän vihkoa molemmista päistä. Toiselle puolelle tulee matemaattiset havainnot ja ideat, toiseen kaikki muu. Alleviivauskynällä vedän marginaaliin viivan tärkeiden raapustusten kohdalle. Konferenssiesitelmistä en tee muistiinpanoja siksi, että lukisin niitä myöhemmin. Aktiivisesti merkintöjä tekemällä asiat jäävät mieleeni ja harvoin on tarvetta palata koukeroisiin muistiinpanoihin. Vihon merkitys ei ole niinkään se, että sitä myöhemmin lukisi, vaan se, että sinne voi kirjoittaa.

Lopuksi vielä yksi selvennys, sillä saatat jutella keräilystä vaimoni kanssa. Hänen mielestään kerään kotimme täyteen matematiikan kirjoja ja eräpuukkoja. Jossain mielessä se on totta. Ne ovat kuitenkin käyttöesineitä, joita ihminen nyt vaan tarvitsee koko ajan lisää. Sitä ei siis lasketa keräilyharrastukseksi.